

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และ
การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล
กับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวภัศรา จารุสุลินธ์

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-648-1

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 19239667

**RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, WORK ENVIRONMENT, AND
JOB EMPOWERMENT BY NURSE DIRECTORS WITH MANAGERIAL
SELF-EFFICACY OF HEAD NURSES, MEDICAL CENTERS UNDER THE
JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH**

Miss Patsara Charususin

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration**

Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-648-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงาน การพยาบาล กับ การรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โดย นางสาวภัทรา จารุสุตินธ์

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

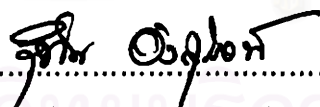
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยขอรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

ภัศรา จารุสุรินทร์: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล กับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, WORK ENVIRONMENT, AND JOB EMPOWERMENT BY NURSE DIRECTORS WITH MANAGERIAL SELF-EFFICACY OF HEAD NURSES, MEDICAL CENTERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์: 165 หน้า ISBN 974-334-648-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล การรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงานและการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล กับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ หัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 277 คน

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .93, .89 และ .97 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การจรรยา ค่าโค-สแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยมีการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การรับรู้ความสามารถด้านปฏิสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถด้านข้อมูลข่าวสาร และการรับรู้ความสามารถด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับสูงเช่นกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่ง และการได้รับการอบรมด้านการบริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.65$)
4. การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.43$)

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม.....

4177577836: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: WORK ENVIRONMENT/JOB EMPOWERMENT/ MANAGERIAL SELF-EFFICACY

PATSARA CHARUSUSIN: RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, WORK ENVIRONMENT, AND JOB EMPOWERMENT BY NURSE DIRECTORS WITH MANAGERIAL SELF-EFFICACY OF HEAD NURSES, MEDICAL CENTERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

THESIS ADVISOR: Pol Capt. YUPIN AUNGSUROCH, Ph.D. 165 pp. ISBN 974-334-648-1

The purposes of this study were to explore personal factors, work environment, job empowerment by nurse directors, and managerial self-efficacy of head nurses, and to determine the relationships between these factors at medical centers under the jurisdiction of the Ministry of Public Health. The sample was 277 of head nurses in medical centers under the jurisdiction of the Ministry of Public Health.

The research instruments were the assessment questionnaire to elicit personal factors, work environment, job empowerment by nurse directors, and managerial self-efficacy of head nurses. The reliability of the instruments, as calculated by Cronbach Alpha Coefficient, were .93, .89 and .97, respectively. The data were processed to determine the percentage, mean, standard deviation, Contingency coefficient, Chi-square and Pearson's product moment correlation coefficient.

The major findings were as follows:

1. In general managerial self-efficacy level of head nurses was at a high level. In particular interpersonal self-efficacy, informational self-efficacy, and decision making self-efficacy were also at a high level.
2. Personal factors, in terms of age, education, experience in head nurse position and training in administration, were not significantly correlated with the entire managerial self-efficacy at the level of .05.
3. The correlation between work environment with the entire managerial self-efficacy was .65, statistically significant at the level of .05.
4. The correlation between job empowerment by nurse directors with the entire managerial self-efficacy was .43, statistically significant at the level of .05.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยได้ก้าวต่อไปข้างหน้า และสัมฤทธิ์ผลดังที่ตั้งใจไว้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาศึกษา ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไข ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 25 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งโรงพยาบาลอีก 2 แห่งที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้มาศึกษาต่อ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนทำวิจัยบางส่วน

ขอขอบคุณอาจารย์บุญสืบ โลโสม และอาจารย์วรรณารุ่งวณิชชา เพื่อนรักที่เป็นคู่คิดให้การช่วยเหลือ และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการทำวิจัยและขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกๆ ท่าน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดียิ่ง

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณบิดามารดาที่เคารพ และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่อยู่เบื้องหลังแห่งความสำเร็จของผู้วิจัย ที่ให้ความรัก ความเมตตา ความห่วงใย ช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีมาตลอดจนผู้วิจัยได้มีโอกาสก้าวมาถึง ณ จุดนี้

ภัสรา จารุสุตินธ์

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.1 การรับรู้ความสามารถ.....	15
2.2 บทบาทด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	21
2.3 ความสำคัญของการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	41
2.4 ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	45
2.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	46
2.4.2 สภาพแวดล้อมในการทำงานกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	49
2.4.3 การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	80
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	112
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	114
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	115
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	123
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	124
รายการอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	138
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	156
ภาคผนวก ง. จดหมายขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย....	160
ประวัติผู้วิจัย.....	165

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าหอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	76
2. ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการทำงาน การได้รับการ เสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล และการรับรู้ ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย	83
3. จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่ง และการได้รับการอบรมด้านการบริหาร.....	87
4. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของหัวหน้าหอผู้ป่วย	89
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล.....	93
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการรับรู้ความสามารถ ด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย	98
7. ความสัมพันธ์การจรรยาบรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา กับ การรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	106
8. ความสัมพันธ์การจรรยาบรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการได้รับการอบรม ด้านการบริหารกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย...	109
9. ค่าสัมประสิทธิ์การจรรยาบรรณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้ากลุ่มงานการ พยาบาลกับการรับรู้ความสามารถด้านการจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	111

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงผลการแสดงพฤติกรรมหลังจากบุคคลประเมินความสามารถของตน.....	18
2. แสดงความแตกต่างระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนและความ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำ.....	19
3. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำ.....	20
4. แสดงทฤษฎีบทบาทด้านบริหารของ Mintzberg.....	26
5. แสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงโครงสร้างพลังอำนาจในองค์การ ของ Kanter.....	69
3. กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	73